

VEILIG VERKEER IN DE WINTER

INCLUSIEF
KENNIS-
TEST

VEILIGVERKEER

YES! HET IS WINTER

Met een beetje geluk gaat het sneeuwen en vriezen dat het kraakt. Dan kun jij lekker sneeuwballen gooien, sleeën en schaatsen. Misschien ga je wel een sneeuwpop

bouwen, de grootste van de hele straat! Of ijshockeyen op een meertje in de buurt. Heb jij daar ook zo'n zin in? Wat vind jij het leukste aan de winter?

BAHI HET IS WINTER!

Jij kunt het je misschien niet voorstellen, maar sommige mensen vinden al die vrieskou en sneeuw helemaal niet leuk. Oudere mensen bijvoorbeeld. Zij blijven in de winter

het liefst binnen. Stel je voor dat ze uitglijden op de spekgladde stoep, dan breken ze zo een arm of een heup!

NIET ZO BLIJ DAT IK GLIJ

Weet je wie ook niet zo dol zijn op de winter? Mensen die voor hun werk de weg op moeten zoals bus-, vrachtwagen- en taxichauffeurs. Gladheid is best gevaarlijk, zelfs als je heel goed kunt rijden.

Dat geldt ook voor jou trouwens, want op de fiets kun je behoorlijk hard vallen. Als je dat wel eens hebt meegemaakt, weet je wat we bedoelen. Let daarom goed op:

TIP

Even een boodschapje doen, is voor oude mensen in de winter best gevaarlijk. Misschien kun je je bejaarde buurvrouw of buurman wel helpen door wat boodschappen voor hem of haar te doen. Dat vinden ze vast heel fijn!

Rij niet te hard. Als je veel snelheid maakt, is de kans groter dat je ook hard moet remmen en dan glij je onderuit.

Anticiperen betekent dat je rekening houdt met wat er gaat gebeuren. Op de fiets kun je bijvoorbeeld rekening houden met ander verkeer, bochten, verkeerslichten en nog veel meer verkeerssituaties. Als je er rekening mee houdt dat je misschien moet remmen, rijd je automatisch voorzigtiger.

TIP

Enneh... sneeuwballen gooien is leuk, maar alleen naar andere kinderen natuurlijk. Ouderen schrikken zich een hoedje als zo'n bal hun kant opkomt. Ook niet handig: een ijsbaantje maken op de stoep. Dat is vragen om ongelukken. Glijden doe je ergens waar andere mensen niet langs hoeven te lopen, bijvoorbeeld op een pleintje.

FIETSEN ALS HET GLAD IS? ZO BLIJF JE OVEREND!

In de winter kan het spekglad worden op wegen, fietspaden en stoepen. Er zijn veel verschillende oorzaken voor, bijvoorbeeld:

Verse sneeuw: ploegend door zo'n dik pak zwabberen je wielen alle kanten op.

Bevoren sneeuw: als de sneeuw al een tijdje ligt en het vriest, wordt alles keihard en hartstikke glad!

IJzel: misschien wel de gevaarlijkste vorm van gladheid, want je ziet het bijna niet. IJzel ontstaat als het op de grond vriest maar in de lucht nog niet. Als het juist dán gaat regenen, bevroren de druppels meteen op het wegdek. Gevolg: spiegelgladde wegen.

Houd in de winter het weerbericht goed in de gaten. Als het gaat ijzelen of sneeuwen, wordt daar vaak van tevoren voor gewaarschuwd.

TIP

Waarschuw andere weggebruikers als je merkt dat het glad is. Vaak hebben mensen dit niet door. Zeg tegen andere fietsers: 'Pas op! Het is glad!' Of stuur een Whatsappje naar je vriendengroep: 'Jongens, het is glad!'

TIP

Als je ziet dat een deel van de weg glad is, stap dan gewoon even af en loop verder. Lopend is de kans dat je valt kleiner. Zeker als je schoenen met een goed profiel of snowboots draagt.

TIP

LAAT JE ZIEN

Niet alleen gladheid is gevaarlijk in de winter, ook het donker zorgt voor een minder veilige situatie. Automobilisten en ander verkeer kunnen jou veel minder goed zien dan wanneer het licht is. Gelukkig kun je daar zelf iets aan doen:

✓ **Fietsverlichting** is natuurlijk heel belangrijk. Zorg voor een goed werkend voor- en achterlicht op je fiets. Als het stuk is, vraag dan of een van je ouders je wil helpen het te repareren. En let op: die kleine lampjes die je op je tas of jas kunt klippen, geven niet genoeg licht. Je moet echt lampen op je fiets hebben!

✓ **Lichte kleuren** vallen veel meer op dan donkere. Hou daar rekening mee als je bijvoorbeeld een winterjas, sjaal of muts gaat kopen. Als je toch een donkere jas hebt, dan kun je er reflecterend materiaal op (laten) naaien of reflecterende 'badges'

om je mouwen en broekspijpen bevestigen met klittenband.

✓ En zelfs als je goed zichtbaar bent, **kijk extra goed uit**. In de winter hebben veel automobilisten last van beslagen autoruiten. Ook regen en sneeuw maken het moeilijker om alles goed te zien. Ga er dus niet vanuit dat auto's jou opmerken. Neem het zekere voor het onzekere.

✓ **Zorg ervoor dat jij ander verkeer ook goed kunt zien**. Als je een muts, sjaal of capuchon op hebt, moet je nog steeds over je schouder kunnen kijken.

SNEEUW, WAT IS DAT EIGENLIJK?

Sneeuw is, net als regen, neerslag. Bij regen vallen er waterdruppels uit de wolken naar beneden, maar bij sneeuw zijn die waterdruppels in de wolk bevroren. Het zijn kleine ijsnaaldjes geworden. Als ze naar beneden vallen, komen ze in aanraking met lucht en met kleine deeltjes stof, as en zand van de aarde. Daardoor ontstaan ijskristallen. Ieder kristal heeft een andere vorm, er is er niet één hetzelfde! De kristallen klonteren samen en worden zo een sneeuwvlok.

WAAROM WORDT ER BIJ GLADHEID MET ZOUT GESTROOID?

Als het glad is op de wegen, worden er vaak strooiwagens ingezet die zout over het wegdek verdelen. De reden daarvoor is simpel: zout verlaagt het vriespunt van water. En ijs is water. Het zout vermengt zich

dus met het laagje ijs of sneeuw en zo ontstaat pekkel. (Pekkel = zout + ijs of sneeuw) Dit mengsel zal niet meer zo snel bevroren en dus niet glad worden.

VERHIP, IK HEB GEEN GRIP!

Bij winters weer heb je op de fiets veel minder 'grip' op de weg. Dat betekent dat je banden minder goed aan het wegdek blijven 'plakken', dat ze minder contact maken met de grond. Daar kun je wat aan doen, namelijk:

- ✓ Zorg dat je fietsbanden niet al te hard opgepompt zijn. Laat er via het ventiel wat lucht uitlopen. Als de band iets zachter is, maakt het rubber meer contact met het wegdek.
- ✓ Brede banden hebben meer grip dan dunne banden. Dus als je een mountainbike of beachcruiser hebt, ga dan daarop naar school in de winter. En pomp de banden niet al te hard op.
- ✓ Niet veel mensen weten het, maar winterbanden voor je fiets bestaan! Ze hebben meer profiel (ribbels en gleufjes) en kleine spijkertjes waardoor ze extra grip geven.

Strooizout mag dan goed zijn tegen gladheid, het is niet goed voor je fiets! Als het in aanraking komt met metaal, krijg je namelijk corrosie, oftewel: je fiets roest weg. Dit voorkom je door bij thuiskomst je fiets af te nemen met een vochtig doekje en 'm droog te stellen, in de schuur of in de garage dus.

TIP

PAS OPI EEN AUTO!

Ook autobanden hebben minder grip bij gladheid. Hierdoor komt een remmende auto pas laat tot stilstand. Hij kan ook slippen. Houd dus veel afstand als je op een gladde weg fietst waar ook auto's rijden. Even snel tussen twee auto doorfietsen als je oversteekt? Niet doen. In de winter moet je in het verkeer gewoon nog wat voorzichtiger zijn.

SCHIJN EEN LICHTJE!

Het grootste gevaar van verkeer in de winter is dat een automobilist jou niet ziet. We noemden eerder al de manieren waarop je veiliger fietst in het donker:

- ✓ Goed fietslicht (voor en achter)
- ✓ Lichte kleding en/of reflecterend materiaal
- ✓ Anticiperend fietsen. Dus: rekening houden met wat er kan komen.

TIP

Winterbanden zijn speciale autobanden die meer grip op het wegdek hebben, doordat ze een speciaal profiel hebben en van een zachtere rubbersoort gemaakt zijn. Het rubber van gewone autobanden wordt namelijk extra hard door kou, waardoor ze minder grip hebben op de weg. Veel mensen zetten winterbanden op de auto als ze op wintersport gaan, maar ook in Nederland zijn ze onder winterse omstandigheden veiliger. Vraag aan je ouders of jullie auto winterbanden heeft. Zo niet: vertel ze dat het veiliger is!

MET DE SLEE NAAR SCHOOL

In sommige landen sneeuwt het veel meer en veel vaker dan in Nederland. Bijvoorbeeld in Canada. Daar kunnen kinderen soms weken niet naar school als er veel sneeuw is gevallen. Ze krijgen dan les van hun ouders totdat ze weer naar buiten kunnen.

Ook in sommige delen van Europa valt 's winters veel sneeuw, bijvoorbeeld in Noorwegen en Finland. Daar gaan kinderen wel eens met de slee of op een sneeuwscooter naar school! Of ze gaan lopend, met speciale sneeuwschoenen aan hun

voeten. Die lijken een beetje op het ronde deel van een tennisracket. Maar handig dat ze zijn: je glijdt er echt niet op uit! Ook niet verkeerd: met de ski's naar school, zoals in Zwitserland en Oostenrijk!

WINTER KENNISTEST

Weet jij hoe je veilig de winter doorkomt in het verkeer?
Omcirkel het juiste antwoord is.

VRAAG 1

In de winter is het minder veilig op de fiets. Waarom?

- A. Dan zijn mensen sneller moe en letten ze niet goed op
- B. Door de kou gaan de verkeerslichten stuk
- C. Door sneeuw en ijsel wordt het wegdek glad

VRAAG 2

In de winter wordt het vroeger donker. Hoe kun jij zorgen dat automobilisten je kunnen zien?

- A. Goed werkend fietslicht voor en achter
- B. Lichte kleding dragen
- C. Reflectie op je kleding
- D. a, b en c zijn alle drie goed

VRAAG 3

Waar of niet waar: als het glad, kun je beter iets harder fietsen, dan val je minder snel.

- A. Waar
- B. Niet waar

VRAAG 4

Welke weersomstandigheden kunnen het wegdek glad maken?

- A. Wind
- B. Ijsel en sneeuw
- C. Zonneschijn
- D. Bewolking

VRAAG 5

Als het glad of donker is, moet je extra veel rekening houden met onverwachte situaties in het verkeer. Dit noemen we:

- A. Acclimatiseren
- B. Accorderen
- C. Acteren
- D. Anticiperen

VRAAG 6

Welke kleurencombinatie maakt jou op de fiets in het donker het best zichtbaar voor automobilisten?

- A. Een zwarte jas met een witte broek
- B. Een witte jas en een witte broek
- C. Een witte jas en een zwarte broek
- D. Een zwarte jas en een zwarte broek

VRAAG 7

Welk vervoermiddel is het veiligst in de sneeuw?

- A. Racefiets
- B. Mountainbike
- C. Slee
- D. Geen van allen

VRAAG 8

Wat is ijsel en waarom is het gevaarlijk?

- A. Het is een soort sneeuw waardoor je niets meer kunt zien als je op de fiets zit
- B. Het is regen die op de weg befrist waardoor het heel glad wordt
- C. Het is een dikke ijslaag op de weg die gladder is dan normaal ijs

VRAAG 9

Wat moeten automobilisten doen om veiliger te rijden in de winter?

- A. Goed opletten, omdat fietsers soms moeilijk zichtbaar zijn in het donker
- B. Winterbanden nemen
- C. Langzamer rijden als het glad is
- D. a, b en c zijn alle drie goed

VRAAG 10

Waarom wordt er bij gladheid met zout gestrooid?

- A. Dan kunnen mensen zien dat het glad is en rijden ze minder hard
- B. Het zout vormt een laagje op de autobanden waardoor ze meer grip hebben
- C. Het zout zorgt ervoor dat het wegdek minder snel befrist en dus minder glad wordt

VRAAG 11

Winterpret is leuk. Maar wat kun je beter niet doen?

- A. Sneeuwballen gooien naar automobilisten en oudere mensen
- B. Een sneeuwpop maken
- C. Schaatsen
- D. Sleen

VRAAG 12

Je rijdt overdag over een gladde weg waar ook auto's rijden. Waar moet je extra op letten?

- A. Dat je licht op je fiets hebt
- B. Dat je extra afstand bewaart tot de auto's
- C. Dat je geen sneeuwbal tegen je hoofd krijgt
- D. Dat je vriendelijk glimlacht naar andere fietsers

VRAAG 13

Je rijdt in het donker op een niet gladde weg waar ook auto's rijden. Waar moet je extra op letten?

- A. Dat je licht op je fiets hebt
- B. Dat je extra afstand bewaart tot de auto's
- C. Dat je geen sneeuwbal tegen je hoofd krijgt
- D. Dat je vriendelijk glimlacht naar andere fietsers

TIP

TOP 5 TIPS

- ✓ Zorg in het donker voor goed licht op je fiets. Geen losse 'knijp-lampjes', maar een echte felle fietslamp. Voor én achter.
- ✓ Draag lichte of reflecterende kleding voor meer zichtbaarheid.
- ✓ Houd bij gladheid meer afstand tot auto's en anticipeer op wat er kan komen.
- ✓ Stap af als je ziet dat de weg erg glad is en waarschuw anderen.
- ✓ Laat wat lucht uit je banden lopen, want zachte banden hebben meer grip.

DE ANTWOORDEN

1. c 2. d 3. b 4. b 5. d 6. b 7. c
8. b 9. d 10. c 11. a 12. b 13. a

COLOFON

Veilig Verkeer Nederland | Postbus 66, 3800 Amersfoort
www.veiligverkeernederland.nl | info@veiligverkeernederland.nl